

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

AGRICULTURE СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Գյուղատնտեսությամբ զբաղվող առևտրային կազմակերպություններն իրենց ողջ գործունեությունից շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող կազմակերպություններ են:

Commercial organizations engaged in agriculture, are organizations which achieve is to receive profit from their activities.

Коммерческие организации, занимающиеся сельским хозяйством, являются организациями, целью которых является получение прибыли от своей деятельности.

Քնակչության տնտեսություններ են անհատական (գյուղացիական) տնային տնտեսությունները, այգեգործական ընկերությունների անդամների անհատական տնտեսությունները և քաղաքացիական անհատական տնտեսությունները, որոնք զբաղվում են գյուղատնտեսությամբ:

The households farms include personal households, gardening companies members' peasant farms and urban population engaged in agriculture.

К хозяйствам населения относятся личные (крестьянские) домашние хозяйства, личные хозяйства членов садоводческих товариществ и личные хозяйства городского населения, занимающиеся сельским хозяйством.

Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը բուսաբուծության և անասնաբուծության արտադրված արտադրանքի ծավալն է արժեքային արտահայտությամբ:

Gross agricultural output is the value of produced outputs of plant-growing and husbandry at average weighted current prices.

Продукция сельского хозяйства представляет собой стоимостное выражение произведенной продукции растениеводства и животноводства по фактическим средневзвешенным ценам.

Գյուղատնտեսական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսի հաշվարկման համար օգտագործվում է դրա ծավալի ցուցանիշը համադրելի գներով:

For calculation of the physical volume of agricultural output, the indicator of its volume is used in comparable prices.

Для исчисления индекса физического объема продукции сельского хозяйства используется показатель ее объема в сопоставимых ценах.

Բուսաբուծության արտադրանքը ներառում է տվյալ տարվա բերքից ստացված մթերքի արժեքը, երիտասարդ բազմամյա տնկարկների աճեցման արժեքը և տարեկան մինչև տարեվերջ անավարտ արտադրության արժեքի փոփոխությունը:

Output of plant-growing includes the value of materials produced while harvesting in the current year, the value of young perennial plantations, and changes in the value of work-in-progress for the current year (from the beginning to the end of the year).

Продукция растениеводства включает стоимость продуктов, полученных из урожая данного года, стоимость выращивания молодых многолетних насаждений и изменение стоимости незавершенного производства от начала до конца года.

Անասնաբուծության արտադրանքը ներառում է անասնի, թռչունների և այլ կենդանիների աճեցման, կաթի, բրդի, ձվի, մեղրի և այլնի արտադրության արժեքը:

Output of animal husbandry includes the value of raising and keeping livestock, poultry and other animals, as well as production of milk, wool, eggs, honey, etc.

Продукция животноводства включает стоимость выращивания скота, птицы и других животных, производства молока, шерсти, яиц, меда и других продуктов.

Ընդհանուր հողային մակերեսը պետական սահմանի ներսում ցամաքի մակերեսային տարածքն է՝ ներքին ջրերի հետ մեկտեղ:

Total land area is the land area including internal waters within the State border.

Общая земельная площадь - площадь поверхности суши вместе с внутренними водами, находящимися внутри государственной границы.

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության համար օգտագործվող հողեր են: Դրանց կազմի մեջ մտնում են մշտական մշակաբույսերի (բազմամյա տնկարկների) տակ գտնվող հողերը, վարելահողերը, խոտհարքները և արոտավայրերը:

Agricultural lands are the lands used to produce agricultural products. They comprise arable lands, lands under permanent crops, hayfields, and pastures.

Земли сельскохозяйственного значения - земли, используемые для производства сельскохозяйственной продукции. В их состав входят пахотные земли, земли под постоянными культурами (многолетние посадки), сенокосы, пастбища и прочие земли.

Վարելահողերը գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքի (ներառյալ բազմամյա խոտաբույսերի ցանքերը և մաքուր ցեղերը) համար օգտագործվող հողա-տեսքերն են:

Arable lands are the lands used under agricultural crops, including those under perennial grass, and also fallow lands

Пахотные земли - земли, используемые под посевы сельскохозяйственных культур, включая посевы многолетних трав и чистые пары.

Մշտական մշակաբույսերի տակ զբաղված հողերն այն հողերն են, որոնք օգտագործվում են բազմամյա տնկարկների, ինչպես նաև տնկարանների համար:

Lands under permanent crops are those under perennial plantations, and nursery gardens.

Земли под постоянными культурами - занятые многолетними насаждениями, а также плодопитомники.

Խոտհարքները խոտհնձի համար

Hayfields are the agricultural

Сенокосы - земельные участки, используемые для сбора сена.

օգտագործվող գյուղատնտեսական հողատեսքն է:

Արտավայրերն այն հողերն են, որոնք զբաղված են բնական կամ ցանովի խոտերով, պիտանի են անասունների արածեցման համար և խոտհարքների տակ չեն օգտագործվում:

Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքատարածությունները վարելահողի վրա և պտղատու այգիների ու խաղողանոցների միջշարքային տարածություններում գյուղատնտեսական մշակաբույսերի փաստացի կատարված ցանքի, ներառյալ կրկնակի ցանքի և ենթացանքի տարածություններն են:

Համախառն բերքը հավաքված գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքն է ողջ հավաքված տարածքից ինչպես հիմնական, այնպես էլ կրկնակի և միջշարքային ցանքերից:

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ որոշվում է տարեկան համատարած հաշվառման հիման վրա և ներառում է համապատասխան տեսակի գյուղատնտեսական կենդանիների տարիքային բոլոր խմբերի գլխաքանակը:

Գյուղատնտեսական կենդանիների և թռչնի իրացումը (մսի արտադրություն) ներառում է սպանդի համար բոլոր տեսակի գյուղատնտեսական կենդանիների ու թռչունների վաճառքը պետությանը, շուկայում, սեփական առևտրական ցանցի միջոցով, բարտերային գործառնություններով փոխանակումը, սեփական սպառումը և այլն:

Կաթի արտադրությունը բնութագրվում է փաստացի կթված կաթով, անկախ այն բանից, իրացվել է այն, թե սպառվել տնտեսությունում հորթերի և խոճկորների կերակրման համար: Կերակրման ընթացքում հորթերի ծծած կաթը արտադրանքի մեջ չի ներառվում և մեկ կովի միջին կաթնատվությունը որոշելիս չի հաշվառվում:

Մեկ կովի միջին տարեկան կաթնատվությունը բերվում է տարեկան և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ կովերի միջին գլխաքանակի հաշվով: Առևտրային կազմակերպություններում մեկ կովի միջին կաթնատվությունը որոշելիս տնտեսության առկա կովերի ընդհանուր գլխաքանակից հանվում են բուման ենթակա կովերը, մաստու հոտի կովերը և այն կովերի կաթը, որոնք առանձնացված են հորթերի խմբակային աճեցման համար:

Չվի արտադրությունը ներառում է տարվա ընթացքում բոլոր տեսակի տնային թռչուններից դրանց հավաքը, ներառյալ ինկուբացիայի համար օգտագործվողները, ձվի փոշու համար և այլ նպատակներով օգտագործումը:

lands used for haymaking.

Pastures are the cultivated lands used for grazing, but not for hay-making.

Sown area agricultural crops are actual agricultural crops sown areas on arable land, fruit gardens inter-row area of vineyards including resowed and inter-row sown area.

Gross harvest is the agricultural crop harvest from main, re-and inter-row sowing, taken from the whole area and posted.

Livestock number as of the 1st January, is estimated on the basis of annual enumerations of livestock and covers all age groups of the enumerated livestock.

Sales of livestock and poultry (meat output) include all types of livestock and poultry slaughter sold to the state, in market, through own trading network, exchanged as barter, own consumption etc.

Milk output is measured irrespective of whether it was sold or consumed by the farms for feeding calves or piglets. Milk consumed by sucking calves is excluded from total output and is not recorded while estimating average milk yield per cow.

Average annual milk yield per cow is calculated on the basis of the average number of cows at the beginning of a year and of each reference period. While measuring milk yield per cow in agricultural enterprises, cows on an intensive feeding, beef cows intended for slaughter, and cows separated from the stock for feeding younger animals are excluded from the total number of cows owned by the agricultural enterprises.

Eggs production covers eggs gathered during a year from all kinds of poultry, including those used for incubation, production of egg powder and other purposes.

Ստեղծագործություններ – участки земли, занятые природными или сеянными травами, пригодными для выпаса скота и не используемые под сенокос.

Посевные площади сельскохозяйственных культур – фактические посевные сельскохозяйственных культур на пахотных землях и междурядья многолетних насаждений, включая повторные и подпокровные посевы.

Валовой сбор – это собранный урожай сельскохозяйственных культур со всей убранной площади как с основных, так и с повторных и междурядных посевов.

Поголовье сельскохозяйственных животных по состоянию на 1 января устанавливается на основе ежегодных сплошных учетов и включает поголовье всех возрастных групп соответствующего вида сельскохозяйственных животных.

Реализация сельскохозяйственных животных и птиц (производство мяса) включают продажу на убой всех видов сельскохозяйственных животных и птиц государству, на рынке, через собственную торговую сеть, обмен по бартерным операциям, на личное потребление и др.

Производство молока характеризуется фактически надоенным молоком, независимо от того, было ли оно реализовано или потреблено в хозяйстве на выпойку телят и поросят. Молоко, высосанное телятами при подсосном их содержании, в продукцию не включается и не учитывается при определении средних удоев от одной коровы.

Средний годовой удой молока на одну корову приводится в расчете на среднее поголовье коров на начало года и начало каждого отчетного периода. В коммерческих организациях при определении удоя молока от одной коровы из общего поголовья коров, имеющих в хозяйстве, исключаются коровы, находящиеся на откорме, коровы мясного стада и выделенные для группового подсосного содержания телят.

Производство яиц включает их сбор за год от всех видов домашней птицы, включая используемые на инкубацию, выработку яичного порошка и другие цели.

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ
MAIN INDICATORS OF AGRICULTURE
ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

164.ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՂԱՅԻՆ ՄԱԿԵՐԵՍԸ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀՈՂԱՏԵՍՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄՆ ԸՍՏ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ
TOTAL LAND AREA AND DISTRIBUTION OF AGRICULTURAL LANDS BY TYPES
ОБЩАЯ ЗЕМЕЛЬНАЯ ПЛОЩАДЬ И РАСПРЕДЕЛЕНИЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ УГОДИЙ ПО ВИДАМ

	01.07.2019*	
Ընդհանուր հողային մակերեսը, 1000 հա Total land area, 1000 ha	1180.32	Общая земельная площадь, 1000 га
որից՝ of which		из них:
գյուղատնտեսական նշանակության հողեր agricultural land	602.31	угодия сельскохозяйственного значения
այդ թվում՝ of which		в том числе:
վարելահող arable land	148.12	пашня
բազմամյա տնկարկներ perennial grass	9.69	многолетние насаждения
խոտհարքներ plough-land	35.18	сенокосы
արոտավայրեր pastures	368.91	пастбища
այլ հողեր other	40.41	прочие земли

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի նկատմամբ, %

In % to agricultural lands

К угодиям сельскохозяйственного значения,%

Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	100.0	Угодия сельскохозяйственного значения
այդ թվում՝ of which		в том числе:
վարելահող arable land	24.6	пашня
բազմամյա տնկարկներ perennial grass	1.6	многолетние насаждения
խոտհարքներ plough-land	5.8	сенокосы
արոտավայրեր pastures	61.3	пастбища
այլ հողեր other	6.7	прочие земли

165. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԸ
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT
ВАЛОВАЯ ПРОДУКЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

(ընդամենը, մլն դրամ)

(total, mln. drams)

(всего, млн. драмов)

Տարիներ Years Годы	Գյուղատնտեսության արտադրանքը Agricultural output Продукция сельского хозяйства	այդ թվում – of which – в том числе	
		բուսաբուծության արտադրանք plant-growing production продукция растениеводства	անասնաբուծության արտադրանք animal husbandry production продукция животноводства
2014	57646.8	27949.3	29697.5
2015	64309.6	33293.4	31016.2
2016	68467.6	36024.2	32443.4
2017	76168.9	38408.5	37760.4
2018	74092.8	36458.7	37634.1

166. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ԾԱՎԱԼԻ ԻՆԴԵՔՍՆԵՐԸ
VOLUME INDICES OF AGRICULTURAL OUTPUT
ИНДЕКСЫ ОБЪЕМА ПРОДУКЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

(համադրելի գներով, տոկոսներով)

(на сопоставимых ценах, в процентах)

(at comparable prices, in percents to previous year)

(в сопоставимых ценах, в процентах к предыдущему году)

Տարիներ Years Годы	Գյուղատնտեսության արտադրանքը Agricultural output Продукция сельского хозяйства	այդ թվում – of which – в том числе	
		բուսաբուծության արտադրանք plant-growing production продукция растениеводства	անասնաբուծության արտադրանք animal husbandry production продукция животноводства
2014	98.3	75.8	137.6
2015	112.9	122.6	103.7
2016	107.4	110.1	104.4
2017	107.8	108.4	107.2
2018	96.1	92.1	98.7

167. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT BY TYPES OF FARMS
ВАЛОВАЯ ПРОДУКЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ

(մլն դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Ընդամենը Total						Всего
Գյուղատնտեսություն Agriculture	57646.8	64309.6	68467.6	76168.9	74092.8	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant-growing	27949.3	33293.4	36024.2	38408.5	36458.7	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	29697.5	31016.2	32443.4	37760.4	37634.1	Животноводство

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2014	2015	2016	2017	2018	
Առևտրային կազմակերպություններ			Коммерческие организации			
Commercial organizations						
Գյուղատնտեսություն Agriculture	14511.8	17171.2	16362.4	23517.9 [#]	21936.5	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant growing	12208.9	14622.3	13946.1	21090.4 [#]	19150.0	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	2302.9	2548.9	2416.3	2427.5 [#]	2786.5	Животноводство
Բնակչության տնտեսություններ			Хозяйства населения			
Household's plots						
Գյուղատնտեսություն Agriculture	43135.0	47138.4	52105.2	52651.0 [#]	52156.3	Сельское хозяйство
Բուսաբուծություն Plant growing	15740.4	18671.1	22078.1	17318.1 [#]	17308.7	Растениеводство
Անասնաբուծություն Animal husbandry	27394.6	28467.3	30027.1	35332.9 [#]	34847.6	Животноводство

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ
MATERIAL- TECHNICAL BASE OF AGRICULTURE
МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ БАЗА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

168. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ԱՌԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ
AVAILABILITY OF AGRICULTURAL MACHINERY
МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ БАЗА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

(հատ)
(pieces)

(штук)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Տրակտորներ Tractors	1280	1288	1229	1265	1285	Тракторы
Բեռնատար ավտոմեքենաներ Trucks	1338	1358	1346	1379	1424	Грузовые автомобили
Տրակտորային գութաններ Tractor ploughs	799	784	758	754	819	Тракторные плуги
Տրակտորային շարքացաններ Sowing machines	357	357	329	329	339	Тракторные сеялки
Կուլտիվատորներ Cultivators	347	364	329	340	364	Культиваторы
Կոմբայններ Harvesters						Комбайны
հացահատիկահավաք grain	296	299	287	258	277	зерноуборочные
սիլոսահավաք և կերահավաք silage and feed	9	7	5	11	5	силосоуборочные и кормоуборочные
Տրակտորային խոտհնձիչներ Tractor mowing machines	159	157	153	132	154	Сенокосилки тракторные

ԲՈՒՍԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
PLANT-GROWING
РАСТЕНИЕВОДСТВО

169. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՑԱՆՔԱՏԱԴԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
SOWN AREAS UNDER AGRICULTURAL CROPS
ПОСЕВНЫЕ ПЛОЩАДИ ОСНОВНЫХ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР

(հեկտար)
(hectares)

(гектаров)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Ընդամենը Total						Всего
Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	67666.1	53365.5	65745.8	71402.6	93041.6	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկալոբլիկներ Grains and leguns	61285.1	48585.3	59973.5	63999.4	80207.5	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1081.1	847.9	1792.4	3054.9	5308.0	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	789.6	677.0	611.5	645.6	623.7	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	1049.6	845.7	926.1	994.2	1103.0	Овощи
Բոստանային Water-melons	289.9	316.0	267.0	359.4	355.8	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	3170.8	2093.6	2175.3	2349.1	5443.6	Кормовые культуры

Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ
In percents of total cultivated areas

В процентах от всей посевной площади

	2014	2015	2016	2017	2018	
Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկալոբլիկներ Grains and leguns	90.6	91.0	91.2	89.6	86.2	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.6	1.6	2.7	4.3	5.7	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	1.2	1.3	0.9	0.9	0.7	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	1.6	1.6	1.4	1.4	1.2	Овощи
Բոստանային Water-melons	0.4	0.6	0.4	0.5	0.4	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	4.7	3.9	3.3	3.3	5.9	Кормовые культуры

	2014	2015	2016	2017	2018	
--	------	------	------	------	------	--

**Առևտրային կազմակերպություններ
Commercial organizations
Коммерческие организации**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	46858.2	35799.6	47756.5	51220.9	67831.6	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբույսեր Grains and legums	43909.4	33976.2	44921.7	47405.1	60354.6	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	745.0	531.5	1542.9	2114.1	4274.1	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	247.1	45.8	15.0	210.0	53.1	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	197.2	159.9	146.2	178.9	231.5	Овощи
Բոստանային Water-melons	100.2	83.0	54.2	83.1	68.7	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	1659.3	1003.2	1076.5	1229.7	2849.6	Кормовые культуры

**Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ
In percents of total cultivated areas
В процентах от всей посевной площади**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբույսեր Grains and legums	93.7	94.9	94.1	92.6	89.0	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.6	1.5	3.2	4.1	6.3	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	0.5	0.1	-	0.4	0.1	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	0.4	0.5	0.3	0.3	0.3	Овощи
Բոստանային Water-melons	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	3.6	2.8	2.3	2.4	4.2	Кормовые культуры

**Բնակչության տնտեսություններ
Household's plots
Хозяйства населения**

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sown area	20807.9	17565.9	17989.3	20181.7	25210.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբույսեր Grains and legums	17375.7	14609.1	15051.8	16594.3	19852.9	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	336.1	316.4	249.5	940.8	1033.9	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	542.5	631.2	596.5	435.6	570.6	Картофель

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2014	2015	2016	2017	2018	
Բանջարեղեն Vegetables	852.4	685.8	779.90	815.3	871.5	Овощи
Բոստանային Water-melons	189.7	233.0	212.8	276.3	287.1	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	1511.5	1090.4	1098.8	1119.4	2594.0	Кормовые культуры

Տոկոսներով ամբողջ ցանքատարածությունների նկատմամբ
In percents of total cultivated areas
В процентах от всей посевной площади

Ամբողջ ցանքատարածությունը Total sowing area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Вся посевная площадь
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and leguns	83.5	83.2	83.7	82.2	78.7	Зерновые и зернобобовые
Տեխնիկական մշակաբույսեր Industrial crops	1.6	1.8	1.4	4.7	4.1	Технические культуры
Կարտոֆիլ Potatoes	2.6	3.6	3.3	2.2	2.3	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	4.1	3.9	4.3	4.0	3.5	Овощи
Բոստանային Water-melons	0.9	1.3	1.2	1.4	1.1	Бахчевые
Կերային մշակաբույսեր Forage crops	7.3	6.2	6.1	5.5	10.3	Кормовые культуры

170. ԲՈՒՍԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
OUTPUT OF MAIN TYPES OF PLANT-GROWING PRODUCTION
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА

(տոննա)

(тонна)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Ընդամենը Total						Всего
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and leguns	67943.3	123889.4	148158.8	156241.4	138813.0	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	6606.6	4089.1	4921.6	5373.6	4501.7	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	8106.2	6857.3	10562.9	14433.8	11377.0	Овощи
Բոստանային Water-melons	8300.4	5375.8	5813.6	10437.0	16569.6	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	14874.8	10494.6	5984.5	8066.7	7279.6	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	5609.3	13524.6	2979.4	7209.5	7431.2	Виноград
Թուխ Mulberry	1873.6	2013.6	1633.8	1308.3	1305.3	Тут

	2014	2015	2016	2017	2018	
Առևտրային կազմակերպություններ Коммерческие Commercial organizations организации						
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and leguns	52436.1	91421.2	112415.4	122555.8	101863.0	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	2162.2	468.9	226.75	1271.7	589.6	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	1510.5#	1919.2	2584.3	2964.2	5335.6	Овощи
Բոստանային Water-melons	3788.6	1388.3	807.6	2393.8	1689.1	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	4165.1	1352.8	1229.9	1720.9	2008.3	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	3257.9	3702.6	623.28	3226.9	2668.4	Виноград
Թուփ Mulberry	185.6	150.4	143.26	129.3	193.8	Тут
Բնակչության տնտեսություններ Household's plots						Хозяйства населения
Հացահատիկ և հատիկաբերեղեն Grains and leguns	15507.2	32468.2	35743.4	33685.6	36950.0	Зерновые и зернобобовые
Կարտոֆիլ Potatoes	4444.4	3620.2	4694.9	4101.9	3912.1	Картофель
Բանջարեղեն Vegetables	6595.7#	4938.1	7978.6	11469.6	6041.3	Овощи
Բոստանային Water-melons	4511.8	3987.5	5006.0	8043.2	14880.4	Бахчевые
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	10709.7	9141.8	4754.6	6345.8	5271.3	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	2351.4	9822.0	2356.07	3982.6	4762.9	Виноград
Թուփ Mulberry	1688.0	1863.2	1490.5	1179.0	1111.5	Тут

171. ՀԱՅԱՀԱՏԻԿԻ ԵՎ ՀԱՏԻԿԱԸՆԴԵՂԵՆԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԲԵՐՔԸ ԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF GRAINS AND LEGUNS
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ ЗЕРНОВЫХ И ЗЕРНОБОБОВЫХ КУЛЬТУР

(ընդամենը)
(total)

(Всего)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Համախառն բերքը, տոննա Gross harvest, tons						Валовой сбор, тонна
Աշնանացան և գարնանացան ցորեն Winter and spring wheat	37369.3	67963.4	90399.0	79046.0	81636.8	Пшеница озимая и яровая
Աշնանացան և գարնանացան գարի Winter and spring barley	21630.0	46092.5	50386.3	64143.6	50301.4	Ячмень озимый и яровой
Եզիպտացորեն հատիկի համար Maize for grains	5054.9	4367.6	3159.8	7977.1	3673.1	Кукуруза на зерно
Հաճար Spelt	3307.5	5061.8	3222.4	3355.8	2390.8	Полба
Հատիկաբերեղեններ Leguminous plants	581.5	404.3	259.6	416.5	783.8	Зернобобовые

Բերքատվությունը, ցենտներ մեկ հա-ից
Yield capacity, centners per ha
Урожайность, центнер с 1 га

Աշնանացան և գարնանացան ցորեն Winter and spring wheat	13.9	28.2	27.2	27.5	22.6	Пшеница озимая и яровая
Աշնանացան և գարնանացան գարի Winter and spring barley	10.5	25.7	15.1	24.4	17.0	Ячмень озимый и яровой
Եգիպտացորեն հատիկի համար Maize for grain	16.0	23.3	39.9	34.8	26.7	Кукуруза на зерно
Հաճար Spelt	14.7	18.7	18.1	17.2	15.4	Полба
Հատիկարնդեղեններ Leguminous plants	15.6	10.3	11.6	11.3	8.7	Зернобобовые

172. ԿԵՐԱՅԻՆ ՄՇԱԿԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԲԵՐՔԸ ԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF FORAGE CROPS
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ КОРМОВЫХ КУЛЬТУР

(ընդամենը)
(total)

(Всего)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Համախառն բերքը, տոննա Gross harvest, tons						Валовой сбор, тонна
Եգիպտացորեն՝ սիլոսի և կանաչ կերի համար (ցողուններ և կողրեր) Maize for silage and green feed (stems and ears)	7405.1	6767.7	11279.2	6594.0	4057.2	Кукуруза на силос и зеленый корм (стебли и початки)
Կերային արմատապտուղներ (ներառյալ անասնակերի համար շաքարի ճակնդեղը) Fodder root crops (including sugar beet for forage)	1.0	-	-	-	7990.7	Кормовые корнеплоды (включая сахарную свеклу на корм скоту)
Խոտ և կանաչ կեր, ընդամենը Hay and green forage, total	69194.7	68044.4	77936.2	20080.4	32483.9	Сено и зеленый корм – Всего
այդ թվում՝ of which:						в том числе:
բազմամյա խոտերի չոր խոտ perennial grasses' hay	2759.6	2061.6	2517.5	659.3	6392.8	Сено многолетних трав
բնական խոտհարքների չոր խոտ natural hayfield's hay	66435.1	65982.8	75418.7	19421.1	8143.6	сено естественных сенокосов

Բերքատվությունը, ցենտներ 1 հա-ից
Yield capacity, centners 1 ha
Урожайность, центнер с 1 га

Եգիպտացորեն՝ սիլոսի և կանաչ կերի համար (ցողուններ և կողրեր) Maize for silage and green feed (stems and ears)	114.3	102.4	200.2	174.5	118.6	Кукуруза на силос и зеленый (стебли и початки) корм
---	-------	-------	-------	-------	-------	---

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

	2014	2015	2016	2017	2018	
Կերային արմատապտուղներ (ներառյալ անասնակերի համար շաքարի ճակնդեղը) Fodder root crops (including sugar beet for forage)	5.0	-	-	-	791.9	Кормовые корнеплоды (включая сахарную свеклу на корм скоту)
Անցած տարիներին ցանված բազմամյա խոտերի չոր խոտ Perennial grasses' hay of previous years	32.1	11.5	16.8	24.2	40.2	Сено многолетних трав посева прошлых лет
Միամյա խոտերի չոր խոտ One year grasses, hay	-	-	-	-	59.7	Сено однолетних трав
Բնական խոտհարքների չոր խոտ Natural hayfield's hay	60.5	64.5	92.7	29.4	24.2	Сено естественных сенокосов

**173. ԽԱՂՈՂԻ, ՊՏՂԱՀԱՏԱՊՏՂԱՅԻՆ ՏՆԿԱՐԿՆԵՐԻ ՏԱՐԱԾՔԸ
PLANTING AREA OF FRUIT AND BERRIES PLANTATIONS AND VINEYARDS
ПЛОЩАДЬ ПЛОДОВО-ЯГОДНЫХ НАСАЖДЕНИЙ И ВИНОГРАДНИКОВ**

(ընդամենը, հեկտար)
(total, hectares)

(Всего, гектаров)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Պտղահատապտղային տնկարկների տարածքը Planting area of fruit and berries plantations	3086.3	3227.6	3063.2	4189.9	4423.6	Площадь плодово- ягодных насаждений
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit- bearing age	2449.7	2865.0	2789.6	3828.4	3862.8	в том числе в плодоносящем возрасте
որից՝ թթենիներ of which: mulberry trees	887.5	900.1	860.1	900.6	899.1	из них: тутовники
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit-bearing age	868.5	879.6	834.7	844.8	873.3	в том числе в плодоносящем возрасте
Խաղողի տնկարկների տարածքը Planting area of grape plantations	2273.8	1914.0	1868.1	1777.4	1761.7	Площадь виноградных насаждений
այդ թվում՝ պտղատու հասակում of which those in fruit-bearing age	2017.2	1647.8	1627.6	1544.2	1575.6	в том числе в плодоносящем возрасте

174. ՊՏՈՒՂՆԵՐԻ, ՀԱՏԱՊՏՈՒՂՆԵՐԻ ԵՎ ԽԱՂՈՂԻ ՀԱՄԱԽԱՌՆ ԲԵՐՔՐ ԵՎ ԲԵՐՔԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
GROSS HARVEST AND YIELD CAPACITY OF FRUIT, BERRIES AND GRAPE
ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ ПЛОДОВ, ЯГОД И ВИНОГРАДА

(ընդամենը)
(total)

(Bcero)

Տարիներ Years Годы	Պտուղների, հատապտուղների, խաղողի համախառն բերքը, տ Gross harvest of fruit, berries grape, t Валовой сбор плодов, ягод, винограда, т	այդ թվում of which в том числе			Բերքատվությունը, ցենտներ 1 հա-ից Yield capacity, centners per ha Урожайность, центнер с 1 га		
		պտուղների և հատապտուղների fruit and berries плодов и ягод	որից՝ of which:	խաղողի grape винограда	պտղահատապտուղների fruit and berries plantations плодово-ягодных насаждений	որից՝ of which:	խաղողի սնկարկների grape plantations виноградных насаждений
			թթի mulberry тута			թթի սնկարկների mulberry plantations тутовых насаждений	
2014	22357.7	14874.8	1873.6	5609.3	37.6	20.9	26.7
2015	26032.8	10494.6	2013.6	13524.6	36.3	22.9	80.8
2016	10597.7	5984.5	1633.8	2979.4	21.1	19.5	18.2
2017	16584.5	8066.7	1308.3	7209.5	20.3	15.5	46.7
2018	16016.1	7279.6	1305.3	7431.2	18.3	14.9	47.2

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ
ANIMAL HUSBANDRY
ЖИВОТНОВОДСТВО

175. ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTION OF MAIN ANIMAL HUSBANDRY PRODUCTS
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ЖИВОТНОВОДЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ

Տարիներ Years Годы	Միս (կենդանի քաշով), տ Meat (live weight), t Мясо (в живом весе), т	Շաք, տ Milk, t Молоко, т	Չու, հազ. հատ Eggs, thsd. pieces Яйца, тыс. шт.	Բուրդ (ֆիզիկական քաշով), տ Wool (physical weight), t Шерсть (в физическом весе), т
Ընդամենը Total Bcero				
2014	11557.4	47424.0	40462.0	289.9
2015	11939.6	49500.7	40712.0	288.7
2016	12928.0	48959.8	40658.4	306.2
2017	15428.3	43457.8	40033.0	262.9
2018	14618.9	42843.5	48058.4	177.6

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство

Տարիներ Years Годы	Միս (կենդանի քաշով), տ Meat (live weight), t Мясо (в живом весе), т	Կաթ, տ Milk, t Молоко, т	Զու, հազ. հատ Eggs, thsd. pieces Яйца, тыс. шт.	Բուրդ (ֆիզիկական քաշով), տ Wool (physical weight), t Шерсть (в физическом весе), т
--------------------------	---	--------------------------------	---	--

**Առևտրային կազմակերպություններ
Commercial organizations
Коммерческие организации**

2014	1098.0	1955.3	5120	2.5
2015	1235.1	1882.6	3375.9	0.7
2016	1217.3	1443.8	6081.8	0.6
2017	1189.0	1329.0	4095.0	1.5
2018	1145.8	2231.5	5949.0	1.2

**Բնակչության տնտեսություններ
Household's plots
Хозяйства населения**

2014	10459.4	45468.7	35342.0	287.4
2015	10704.6	47618.1	37336.1	288.0
2016	11710.7	47516.0	34576.6	305.6
2017	14239.3	42128.8	35938.0	261.4
2018	13473.1	40612.0	42109.4	176.4

**176. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԹՈՉՈՒՆՆԵՐԻ ԳԼԽԱՔԱՆԱԿԸ
NUMBER OF LIVESTOCK AND POULTRY
ПОГОЛОВЬЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ И ПТИЦ**

(տարեվերջի դրությամբ, գլուխ)
(at the end of year, heads)

(на конец года, голов)

	2014	2015	2016	2017	2018	
--	------	------	------	------	------	--

**Բոլոր կարգի տնտեսություններ
Farms of all types
Хозяйства всех категорий**

Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	57521	54083	45536	43338	43141	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	23337	22001	18997	18528	18226	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	100089	103888	86611	57860	68980	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	12855	24004	19287	20188	28537	Свиньи
Զիեր Horses	2756	2636	2468	2389	2334	Лошади
Թռչուն Poultry	342614	386803	354812	380146	409568	Птица

	2014	2015	2016	2017	2018	
Առևտրային կազմակերպություններ Commercial organizations Коммерческие организации						
Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	1554	1324	920	1155	1070	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	685	571	362	514	586	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	2379	1073	856	318	-	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	-	21	32	198	388	Свиньи
Ձիեր Horses	-	29	38	3	-	Лошади
Թռչուն Poultry	49110	73970	50134	55131	76735	Птица

բնակչության տնտեսություններ
Household's plots
Хозяйства населения

Խոշոր եղջերավոր գյուղատնտեսական կենդանիներ Cattle	55967	52759	44616	42183	42071	Крупные рогатые сельскохозяйственные животные
այդ թվում՝ կովեր of which cows	22652	21430	18635	18014	17640	в том числе: коровы
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	97710	102815	85755	57542	68980	Овцы и козы
Խոզեր Pigs	12855	23983	19255	19990	28149	Свиньи
Ձիեր Horses	2756	2607	2430	2386	2334	Лошади
Թռչուն Poultry	293504	312833	304678	325015	332833	Птица

177. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԹՌՉՈՒՆՆԵՐԻ ՄԹԵՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTIVITY OF LIVESTOCK AND POULTRY
ПРОДУКТИВНОСТЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ И ПТИЦ

(կիլոգրամ)
(kilograms)

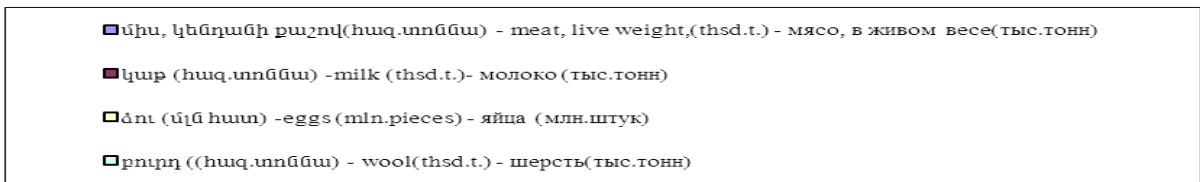
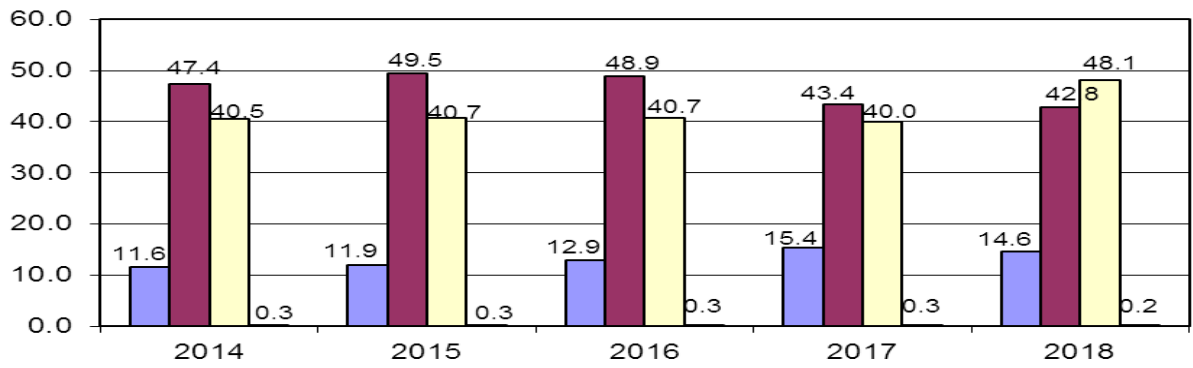
(килограммов)

	2014	2015	2016	2017	2018	
Մեկ կովի կաթնատվությունը Milk yield per cow	1940.0	2146.0	2350.4	2350.0	2541.0	Надой молока в расчете на одну корову
Մեկ ոչխարի միջին տարեկան բրդատվությունը Average annual wool clip per sheep	2.8	3.1	3.8	3.5	3.0	Среднегодовой настриг шерсти с одной овцы
Ածան հավերի միջին տարեկան ձվատվությունը, հատ Average annual egg-laying ability of laying hens, pieces	193	190	216	217	231	Среднегодовая яйценоскость кур- несушек, штук

178. ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԹԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿ ՇՆՉԻ ՀԱՇՎՈՎ
PRODUCTION OF MAIN AGRICULTURAL GOODS PER CAPITA
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА НА ДУШУ НАСЕЛЕНИЯ

(կիլոգրամ)						(килограммов)
(kilograms)	2014	2015	2016	2017	2018	
Միս (կենդանի քաշով) Meat (live weight)	77.6	80.6	88.7	105.0	98.8	Мясо (в живом весе)
Շաք Milk	318.5	334.3	336.0	295.6	289.5	Молоко
Չու, հատ Eggs, pieces	271.7	274.9	279.1	272.3	324.7	Яйца, штук
Հացահատիկ Grains	456.2	836.7	1017.0	1062.9	937.9	Зерно
Բանջարեղեն Vegetables	54.4	45.7	72.5	98.2	76.9	Овощи
Բուստանային մշակաբույսեր Water-melons	55.7	36.3	39.9	71.0	112.0	Бахчевые культуры
Վարսոֆիլ Potatoes	44.4	27.6	33.8	36.6	30.4	Картофель
Պտուղներ և հատապտուղներ Fruit and berries	99.9	70.9	41.1	54.9 [#]	49.2	Плоды и ягоды
Խաղող Grape	37.7	91.3	20.4	49.0 [#]	50.2	Виноград

Գյուղատնտեսություն-Agriculture- Сельское хозяйство
ԱՆԱՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄՅԵՐՔՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
OUTPUT OF MAIN ANIMAL HUSBANDRY PRODUCTS
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ЖИВОТНОВОДЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ

ԲՈՒՍԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
PRODUCTION OF MAIN TYPES OF PLANT-GROWING OUTPUT
ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ВИДОВ ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА
հազար տոննա -thsd. tons- тыс.тонн

